

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΧΡΕΟΥΣ**

Αθήνα, **13/11/2018**

Αριθ. Πρωτ.: **121246 - 13/11/2018**

Ταχ. Δ/ση : Λ. Θηβών 196-198, Αγ. Ι. Ρέντης
Ταχ. Κώδικας : 18233
Πληροφορίες : Λεωνίδας Τυροβολάς
Τηλέφωνο : 2132125632
Email : l.tyrovolas@keyd.gov.gr

ΠΡΟΣ : Υπουργείο Οικονομίας και
Ανάπτυξης,
Αυτοτελές Τμήμα
Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Υπόψη: Γ. Σταθούλη

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ'αρίθμ. πρωτ.: 2748/24-10-2018 Ερώτηση που κατατέθηκε από την Κ.Ο. Δημοκρατική Συμπαρατάξη
--

Για τα αναφερόμενα στην εισαγωγική περιγραφή της Ερώτησης σημειώνονται τα

ακόλουθα:

Το ιδιωτικό χρέος (δηλαδή το χρέος των πολιτών και επιχειρήσεων προς το δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία, τις τράπεζες και λοιπούς ιδιώτες, π.χ. προμηθευτές) διογκώθηκε σε μεγάλο βαθμό στα χρόνια της οικονομικής ύφεσης. Συγκεκριμένα, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές προς το δημόσιο ξεπέρασαν τα 100 δις ευρώ, ενώ οι αντίστοιχες προς ασφαλιστικά ταμεία ξεπέρασαν τα 30 δις ευρώ. Ομοίως και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ξεκίνησαν ως πρόβλημα το 2009, κάθε χρόνο διογκώνονταν και ξεπέρασαν τα 105 δις ευρώ, ενώ ο υπερδανεισμός προ κρίσης και η αδυναμία αντιμετώπισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων κατά τη διάρκεια της κρίσης επιδείνωσε το πρόβλημα του ιδιωτικού χρέους. Παράλληλα, το χρέος μεταξύ ιδιωτών (π.χ. πελάτη – προμηθευτή, εργοδότη – εργαζόμενου) παραμένει σε άγνωστο ύψος, διότι ποτέ ιστορικά στη χώρα μας δεν έγινε καταγραφή του. Συνέπεια όλων των ανωτέρω ήταν η ένταση του φαινομένου της υπερχρέωσης, η οποία οδήγησε σε αύξηση των φόρων και εισφορών, ενώ παράλληλα οι τράπεζες οδηγήθηκαν σε αύξηση των επιτοκίων και συνεχείς ανακεφαλαιοποιήσεις.

Το πρόβλημα αυτό που δημιουργήθηκε και εντάθηκε κατά το παρελθόν, πλέον διαχειρίζεται με εμφανή θετικά αποτελέσματα, όπως προκύπτει από τα στατιστικά στοιχεία εξέλιξης των μη εξυπηρετούμενων δανείων κατά τα τελευταία έτη, που καταγράφονται από την ΤΤΕ και την ΕΛΣΤΑΤ:

- αναχαιτίζεται η γοργή τους αύξηση και παρατηρείται μικρή μόνο αύξηση κατά το 2015
- η κατάσταση σταθεροποιείται το 2016 (δηλ. παραμένει στα ίδια περίπου επίπεδα)
- για πρώτη φορά μετά την έναρξη της κρίσης επιτυγχάνεται μείωση τους εντός του 2017 κατά ~10,4 δισεκ. €
- η πορεία βελτίωσης συνεχίζεται και κατά το 1^ο εξάμηνο του 2018 αφού τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια μειώθηκαν κατά 5,5 δισεκ. €.

Σημειώνεται ότι τα «κόκκινα» δάνεια αποτελούν ένα μεγάλο οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό ζήτημα, διότι δεν επιτρέπουν στις τράπεζες να έχουν το ρόλο που πρέπει, δηλαδή της χρηματοδότησης της οικονομίας και υποστήριξης της ανάπτυξης. Τα διαθέσιμα θεσμικά μέσα και τεχνικά εργαλεία δεν έδωσαν λύση στο πρόβλημα της υπερχρέωσης, αφού αυτή αυξανόταν διαρκώς κατά τα προηγούμενα έτη.

Με σκοπό να αντιμετωπίσει το πρόβλημα της συνεχούς αύξησης του ιδιωτικού χρέους η Κυβέρνηση τροποποίησε τα υφιστάμενα εργαλεία, ώστε να βελτιώσει την αποτελεσματικότητά τους, όπως για παράδειγμα:

- Η θέσπιση της δυνατότητας ρύθμισης των χρεών και προς το δημόσιο στο πλαίσιο του Νόμου για τα υπερχρεωμένα νοικοκυριά («Νόμος Κατσέλη – Σταθάκη», ήτοι Ν. 3869/2010 και τροποποίηση Ν. 4336/2015), το οποίο βοήθησε ανέργους, μισθωτούς, συνταξιούχους, καθώς και τις ατομικές επιχειρήσεις και τους μικρο-εμπόρους που δεν διαθέτουν πτωχευτική ικανότητα.

- Η βελτίωση του Κώδικα Δεοντολογίας Τραπεζών, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ρύθμιση των κόκκινων δανείων σε διμερές επίπεδο με τις τράπεζες (χωρίς εμπλοκή του δημοσίου).
- Η βελτίωση του προ-πτωχευτικού Κώδικα και συγκεκριμένα της διαδικασίας εξυγίανσης.

Παράλληλα η κυβέρνηση θέσπισε και νέα εργαλεία, όπως ο Νόμος 4469/2017 του Εξωδικαστικού Μηχανισμού, με στόχο να αντιμετωπίσει τα χρέη των επιχειρήσεων, τόσο προς τις τράπεζες, όσο και προς το δημόσιο. Πρέπει να επισημανθεί ότι ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός (μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας) είναι διαθέσιμος σε όλες τις επιχειρήσεις που αδυνατούν να ρυθμίσουν τα χρέη τους, σε διμερές επίπεδο, δηλαδή απευθείας με τον καθένα πιστωτή τους. Στις 400 χιλιάδες επιχειρήσεις που, ελλείψει διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων, εκτιμήθηκε ότι χρωστούν σε έναν ή περισσότερους πιστωτές συμπεριλαμβάνονται όλα τα είδη επιχειρήσεων, όπως και οι ατομικές επιχειρήσεις στις οποίες συμπεριλαμβάνονται οι ελεύθεροι επαγγελματίες και οι αγρότες. Χιλιάδες εξ αυτών των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων και ελευθέρων επαγγελματιών ενδεχομένως να μην προσέλθουν στον εξωδικαστικό μηχανισμό, διότι μπορούν να ρυθμίσουν τα χρέη τους αξιοποιώντας άλλα διαθέσιμα εργαλεία, όπως ο Νόμος Κατσέλη – Σταθάκη (για όσους δεν διαθέτουν πτωχευτική ικανότητα) ή ο Κώδικας Δεοντολογίας Τραπεζών ή η διαδικασία εξυγίανσης του προ-πτωχευτικού κώδικα. Η μη χρήση του Εξωδικαστικού Μηχανισμού και από τις 400 χιλιάδες επιχειρήσεις όλων των ειδών, δεν συνεπάγεται την αποτυχία ή την έλλειψη ενδιαφέροντος του εργαλείου αυτού, αφού ο Νόμος αυτός αποτελεί ένα από τα διαθέσιμα εναλλακτικά εργαλεία που διαθέτουν πλέον οι επιχειρήσεις και μπορούν να αξιοποιήσουν αυτό που τους ταιριάζει καλύτερα.

Με τα ανωτέρω διαθέσιμα εναλλακτικά εργαλεία ο οφειλέτης, πολίτης ή επιχείρηση, πληρώνει σύμφωνα με την ικανότητα αποπληρωμής του, δηλαδή λαμβάνονται υπόψη οι εύλογες δαπάνες διαβίωσης για τα νοικοκυριά και οι ανελαστικές δαπάνες λειτουργίας των επιχειρήσεων, ενώ διαγράφεται το ποσό που απομένει μετά τη λήξη της μακροχρόνιας περιόδου αποπληρωμής. Συνεπώς

αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της υπερχρέωσης, εξαιτίας των αυξημένων φόρων, εισφορών και πανωτοκίων που επιβλήθηκαν στα χρόνια της κρίσης.

Παράλληλα η Κυβέρνηση σύστησε νέες κρατικές δομές, οι οποίες είναι αρμόδιες για την εφαρμογή και αξιολόγηση των μέτρων αντιμετώπισης της υπερχρέωσης, όπως η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους (ΕΓΔΙΧ), καθώς δομές υποστήριξης των πολιτών και επιχειρήσεων, όπως τα τοπικά Κέντρα και Γραφεία Ενημέρωσης και Υποστήριξης Δανειοληπτών.

Επί των ερωτημάτων αρμοδιότητας της ΕΓΔΙΧ σημειώνονται τα ακόλουθα:

2. Για την αντιμετώπιση των οφειλών των επιχειρήσεων, όλων των ειδών, ψηφίστηκε ο Νόμος 4469/2017 για τον εξωδικαστικό μηχανισμό ρύθμισης οφειλών. Ο Νόμος αυτός περιέχει ευνοϊκές ρυθμίσεις χρέους, αφού οι οφειλέτες καλούνται να πληρώσουν μόνο ότι μπορούν (δηλ. βάσει της ικανότητας αποπληρωμής τους), ενώ στο τέλος της περιόδου αποπληρωμής (δηλ. έως 10 έτη για το δημόσιο και έως 20 έτη για τις τράπεζες) οποιοδήποτε ποσό χρέους απομένει (είτε δάνειο, είτε φόρος ή εισφορά) διαγράφεται οριστικά (είτε είναι πανωτόκια, τόκοι, πρόστιμα, προσαυξήσεις ή ακόμη και κεφάλαιο, βασικός φόρος και βασική εισφορά, με εξαίρεση την παρακρατούμενη εισφορά εργαζομένου του πρώην ΙΚΑ).

Σε κάθε περίπτωση ο θεσμός του εξωδικαστικού μηχανισμού παρέχει λύση σε επιχειρήσεις που στα χρόνια της κρίσης συσώρευσαν χρέη σε τράπεζες και δημόσιο, ωστόσο έχουν τις προϋποθέσεις βιωσιμότητας και τις προοπτικές ανάπτυξης. Πρέπει ακόμα να σημειωθεί ότι το κριτήριο επιλεξιμότητας για υπαγωγή στον εξωδικαστικό μηχανισμό είναι το ελαστικότερο σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθότι η βιωσιμότητα μιας επιχείρησης δεν κρίνεται από την ύπαρξη φορολογητέας κερδοφορίας (όπως αναφέρεται), αλλά αντιθέτως ζητείται να διαθέτει ένα από τα ακόλουθα 2 εναλλακτικά κριτήρια, σε μία τουλάχιστον από τις τελευταίες 3 οικονομικές χρήσεις πριν από την υποβολή της αίτησης:

- είτε θετικά αποτελέσματα προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)
- είτε θετική καθαρή θέση (equity).

Γίνεται κατανοητό ότι εάν μια επιχείρηση δεν διαθέτει κανένα από τα δύο ανωτέρω εναλλακτικά κριτήρια, τότε συνεπάγεται ότι είτε αποκρύπτει εισοδήματα ή / και παρουσιάζει πλαστές / εικονικές δαπάνες και συνεπώς δεν είναι επιθυμητή η ένταξη της στον Εξωδικαστικό Μηχανισμό, αφού αφορά σε στρατηγικό κακοπληρωτή.

Ταυτόχρονα ο Νόμος αυτός περιέχει και σημαντικά μέτρα προστασίας. Καταρχάς διέπεται από το κοινωνικό πρόσημο, αφού οι μικροί πιστωτές, όπως οι μικροί προμηθευτές και οι εργαζόμενοι, εξοφλούνται 100% και δεν επιδέχονται κανένα «κούρεμα» χρέους, ενώ παράλληλα ο οφειλέτης υποχρεούται να τους εξοφλήσει πλήρως. Ο Νόμος έχει και σημαντική προστασία για τις επιχειρήσεις. Πρέπει να επισημανθεί ότι από την ημερομηνία αποστολής εκ μέρους του συντονιστή της πρόσκλησης συμμετοχής στη διαδικασία προς τους εμπλεκόμενους πιστωτές αναστέλλονται αυτοδικαίως για χρονικό διάστημα 90 ημερών τα μέτρα ατομικής και συλλογικής αναγκαστικής εκτέλεσης κατά του οφειλέτη για την ικανοποίηση των απαιτήσεων, των οποίων ζητείται η εξωδικαστική ρύθμιση. Περαιτέρω, ο οφειλέτης μπορεί να ζητήσει από το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας του, με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, παράταση της αναστολής των καταδιωκτικών μέτρων για χρονικό διάστημα έως τεσσάρων (4) επιπλέον μηνών. Αναγκαία προϋπόθεση της παράτασης αναστολής εκτέλεσης αποτελεί η συναίνεση της απόλυτης πλειοψηφίας των συμμετεχόντων πιστωτών. Η συναίνεση δίνεται είτε εγγράφως είτε προφορικά με δήλωση των πιστωτών στο ακροατήριο.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η διαπραγμάτευση με τον οφειλέτη ολοκληρώνεται επιτυχώς όταν συμφωνήσει το 60% των συμμετεχόντων πιστωτών, στους οποίους περιλαμβάνεται το 40% των πιστωτών με ειδικό προνόμιο (δηλαδή κατέχουν εξασφαλίσεις, όπως για παράδειγμα υποθήκες σε ακίνητα), επομένως διευκρινίζεται ότι δεν χρειάζεται να συμφωνήσουν όλοι, παρά μόνο η πλειοψηφία.

Εξυπακούεται ότι τα ευνοϊκά οφέλη του Νόμου παρέχονται μόνο σε περίπτωση που ο οφειλέτης και τα συνδεδεμένα πρόσωπα (επιχείρηση, επιχειρηματίας ή/και συγγενής του) έχει οικονομική αδυναμία και δεν διαθέτει υψηλή περιουσία, στην

Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έτσι αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των στρατηγικών κακοπληρωτών, οι οποίοι διαθέτουν τη δυνατότητα να πληρώσουν τα χρέη τους, αλλά το αποφεύγουν με δόλια μέσα, επιβαρύνοντας το κοινωνικό σύνολο και την οικονομία ευρύτερα. Για να αποφευχθεί η χρήση του εργαλείου από στρατηγικούς κακοπληρωτές, έχει προβλεφθεί μια σειρά μέτρων πρόληψης και αντιμετώπισης, με εκτενείς διαδικασίες, καθώς και ελέγχους, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Με σκοπό τη διευκόλυνση των ανωτέρω ελέγχων, τη διασφάλιση της διαφάνειας και του αδιάβλητου των διαδικασιών, καθώς και τη διευκόλυνση των χρηστών, αξιοποιήθηκε η τεχνολογία και έτσι όλες οι διαδικασίες του Νόμου διενεργούνται μέσω ειδικής ηλεκτρονικής πλατφόρμας που σχεδίασε η ΕΓΔΙΧ και ανέπτυξε η Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών. Για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 2017 και το 2018, μέσω της ανωτέρω πλατφόρμας, συνδυάστηκαν οι βάσεις δεδομένων του δημοσίου, των ασφαλιστικών ταμείων και των τραπεζών, με σκοπό να προκύπτει ενιαία / σύμμετρη πληροφόρηση και επίσης να διευκολύνει τις επιχειρήσεις, αφού τους παρέχει όλα τα απαιτούμενα στοιχεία και δικαιολογητικά της ΑΑΔΕ, του ΕΦΚΑ και των τραπεζών. Δηλαδή συντελέστηκε ένα κορυφαίο έργο υποδομής, που θα έπρεπε να έχει γίνει πριν από δεκαετίες, το οποίο ολοκληρώθηκε σε λιγότερο από 1 έτος και υλοποιήθηκε εξ ολοκλήρου από το δημόσιο, χωρίς να κοστίζει ούτε ένα ευρώ στον Κρατικό Προϋπολογισμό, πέρα από τους μισθούς των υφιστάμενων δημόσιων υπαλλήλων που εργάστηκαν για το σκοπό αυτό. Η πλατφόρμα αυτή, όχι μόνο αποδείχθηκε λειτουργική, αλλά έχει ήδη αναβαθμιστεί σημαντικά, υιοθετώντας αυτοματισμούς και διασυνδέσεις με άλλες βάσεις δεδομένων (τόσο του δημοσίου όσο και των τραπεζών) και εξυπηρετώντας όλο και περισσότερες επιχειρήσεις, ελεύθερους επαγγελματίες, αγρότες, ομόρρυθμους εταίρους, καθώς και συνεργάτες τους (λογιστές, δικηγόρους κλπ). Οι αναβαθμίσεις συνεχίζονται κάθε μήνα, παρέχοντας ολοένα και περισσότερες διευκολύνσεις, όπως η προγραμματισμένη αυτόματη ανάλυση βιωσιμότητας για μικρές επιχειρήσεις.

Λόγω των παραπάνω οφελών και κινήτρων προκύπτει μεγάλο ενδιαφέρον για τον Εξωδικαστικό Μηχανισμό. Αναφορικά με την πορεία της εφαρμογής του νόμου,

πρέπει να σημειωθεί ότι η εφαρμογή του εξωδικαστικού μηχανισμού εξελίσσεται διαρκώς ως προς την απήχηση των ενδιαφερομένων επιχειρηματιών – οφειλετών, οι οποίοι εισέρχονται κατά εκατοντάδες καθημερινά στην ηλεκτρονική πλατφόρμα για να συμπληρώσουν την αίτηση υπαγωγής στον εξωδικαστικό μηχανισμό, την οποία άλλοτε αποθηκεύουν προσωρινά για να επανέλθουν και να την επεξεργαστούν / συμπληρώσουν / βελτιώσουν, ενώ άλλοτε προχωρούν στην οριστική υποβολή της. Όπως δείχνουν τα στατιστικά αποτελέσματα, δεκάδες χιλιάδες επιχειρήσεις έχουν ήδη ξεκινήσει να προστρέχουν στον εξωδικαστικό μηχανισμό και να χρησιμοποιούν την ηλεκτρονική πλατφόρμα, ενώ μάλιστα παρατηρείται ότι ο ρυθμός του ενδιαφέροντος των επιχειρήσεων αυξάνεται με γρήγορους ρυθμούς σε εβδομαδιαία βάση. Σύμφωνα με τα αθροιστικά στοιχεία της ΕΓΔΙΧ μέχρι τις 2/11/2018 έχουν ξεκινήσει τη διαδικασία ετοιμασίας της αίτησης 56.734 επιχειρήσεις, ελεύθεροι επιχειρηματίες και αγρότες. Τα στοιχεία αυτά τεκμηριώνουν το ενδιαφέρον και την αποδοχή του εργαλείου στην επιχειρηματική κοινότητα.

Παράλληλα, όπως προκύπτει από τα στοιχεία της ΕΓΔΙΧ, επί του παρόντος δεκάδες επιχειρήσεις και ελεύθεροι επαγγελματίες βαίνουν προς ολοκλήρωση της αίτησής τους. Σημειώνεται ότι ο αριθμός υποβολής αιτήσεων αυξάνεται σημαντικά το τελευταίο διάστημα και αναμένεται να αυξηθεί ακόμη περισσότερο στους επόμενους μήνες. Το πρώτο διάστημα λειτουργίας ενός νέου και καινοτόμου ευεργετικού εργαλείου, εύλογο είναι και οι ενδιαφερόμενοι να τηρούν μια στάση αναμονής. Όσο όμως υπάρχουν παραδείγματα επιτυχούς χρήσης του μηχανισμού, τόσο η συμμετοχή αυξάνεται. Καθώς λοιπόν, όλο και περισσότερες αιτήσεις ολοκληρώνουν επιτυχώς τις απαιτούμενες διαδικασίες, θα προκύπτουν όλο και περισσότερα παραδείγματα επιτυχημένης χρήσης του μηχανισμού.

Ήδη μετά από ένα χρόνο εφαρμογής του Νόμου για τον εξωδικαστικό μηχανισμό (που ενεργοποιήθηκε στις 3/8/2017) υπάρχουν απτά αποτελέσματα επιτυχούς λειτουργίας του. Σύμφωνα με τα αθροιστικά στοιχεία της ΕΓΔΙΧ μέχρι τις 2/11/2018:

- έχουν υποβληθεί 4.826 αιτήσεις.

- έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τη διαδικασία και ρυθμίσει τα χρέη τους με ευνοϊκό τρόπο 814 επιχειρήσεις, ελεύθεροι επιχειρηματίες και αγρότες.

Ειδικότερα:

- όσον αφορά στις επιχειρήσεις, σε διάστημα 65 εβδομάδων λειτουργίας της πλατφόρμας έχουν ήδη υποβληθεί 1.771 αιτήσεις και εξ αυτών ήδη 92 επιχειρήσεις έχουν πλέον ρυθμίσει τα χρέη τους, προς ΑΑΔΕ, ΕΦΚΑ, Τράπεζες και προμηθευτές.
- όσον αφορά στους ελεύθερους επαγγελματίες, σε διάστημα 39 εβδομάδων λειτουργίας της πλατφόρμας έχουν ήδη υποβληθεί 2.848 αιτήσεις, και εξ αυτών ήδη 648 ελεύθεροι επαγγελματίες έχει πλέον ρυθμίσει τις οφειλές τους προς ΑΑΔΕ και ΕΦΚΑ.
- όσον αφορά στους αγρότες, σε διάστημα 18 εβδομάδων λειτουργίας της πλατφόρμας έχουν ήδη υποβληθεί οριστικά 2017 αιτήσεις, εκ των οποίων 74 αγρότες ρύθμισαν τα χρέη τους προς ΑΑΔΕ και ΕΦΚΑ (κυρίως ΟΓΑ).

Σημειώνεται ότι οι οφειλέτες που δεν έχουν ολοκληρώσει την αίτηση τους βρίσκονται σε διάφορα άλλα προηγούμενα στάδια (π.χ. τη διαπραγμάτευση με τους πιστωτές) και καθημερινά ολοκληρώνονται επιτυχώς νέες υποθέσεις. Από τα ανωτέρω στοιχεία διαπιστώνεται η επιτυχής εφαρμογή του Νόμου και η ωφέλιμη επίδραση του στις επιχειρήσεις.

3. Ο Εξωδικαστικός Μηχανισμός ως νέο και καινοτόμο εργαλείο διαχείρισης οφειλών συνάντησε εμπόδια και δυσκολίες στην αρχική λειτουργία του. Παράλληλα κατά την πιλοτική εφαρμογή του διαπιστώθηκαν αδυναμίες που δεν μπορούσαν να προβλεφθούν κατά το σχεδιασμό. Για το σκοπό αυτό διενεργείται τακτικά αξιολόγηση της εφαρμογής του Νόμου στην πράξη, μέσω της οποίας αναδεικνύονται τα σημεία προς βελτίωση. Στην προσπάθεια αυτή συνεχούς βελτίωσης σημαντικό αρωγό αποτελούν και τα Επιμελητήρια, καθώς και οι συνεργάτες των επιχειρήσεων (λογιστές, οικονομολόγοι, δικηγόροι, μηχανικοί, σύμβουλοι κλπ), με τους οποίους η ΕΓΔΙΧ έχει αναπτύξει αμοιβαία συνεργασία. Σειρά

σημείων βελτιώνονται σε μηνιαία βάση, μέσω των αναβαθμίσεων της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, ενώ τον Ιούνιο και Αύγουστο 2018 ψηφίστηκε μια σειρά από θεσμικές βελτιώσεις.

Όσον αφορά στην πιλοτική λειτουργία του, ο εξωδικαστικός μηχανισμός, ως καινοτόμο εργαλείο διαχείρισης του ιδιωτικού χρέους των επιχειρήσεων, ομόρρυθμων εταίρων, ελευθέρων επαγγελματιών και αγροτών αναπόφευκτα συνάντησε δυσκολίες και συνοδεύτηκε από εμπόδια στους πρώτες μήνες εφαρμογής του. Το σημαντικότερο πρόβλημα ήταν η έλλειψη ενημέρωσης όλων των εμπλεκόμενων και για να αντιμετωπιστεί αυτό επενδύσαμε στην παραγωγή, ελεύθερη και ευρεία διάδοση της απαιτούμενης γνώσης. Προς το σκοπό αυτό, η ΕΓΔΙΧ έχει πραγματοποιήσει 113 ενημερωτικές Ημερίδες / Εσπερίδες σε 57 διαφορετικές πόλεις σε όλη την Ελλάδα και 14 εκπαιδευτικά σεμινάρια σε επιστημονικούς φορείς και επαγγελματικούς συλλόγους (λογιστών – οικονομολόγων, δικηγόρων, μηχανικών), ενώ παράλληλα σε αυτές τις εκδηλώσεις έχουν συνδεθεί και από άλλες πόλεις μέσω τηλεδιάσκεψης. Κατά μείζονα λόγο, το κενό πληροφόρησης στο ευρύ (μη εξειδικευμένο) κοινό κλήθηκαν να καλύψουν τα 24 Κέντρα και Γραφεία Ενημέρωσης και Υποστήριξης Δανειοληπτών που ήδη λειτουργούν ανά την επικράτεια, στα οποία έχουν προσέλθει και έχουν λάβει δωρεάν επίσημη ενημέρωση και εξειδικευμένη καθοδήγηση για το πρόβλημα υπερχρέωσης που αντιμετωπίζουν πάνω από 10 χιλιάδες πολίτες. Παράλληλα λειτουργεί το ειδικό helpdesk της ΕΓΔΙΧ μέσω του οποίου υποστηρίζονται διαρκώς οι εμπλεκόμενοι επιστήμονες (λογιστές, οικονομολόγοι, δικηγόροι, μηχανικοί, σύμβουλοι κλπ), μέσω του οποίου έχουν απαντηθεί πάνω από 13,5 χιλιάδες μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με ερωτήματα των ενδιαφερομένων. Ταυτόχρονα μέσω της ιστοσελίδας www.keyd.gov.gr, παρέχεται ενημέρωση σε όλους τους χρήστες, καθώς και δωρεάν χρηστικό υλικό (όπως αναλυτικές οδηγίες χρήσης της ηλεκτρονικής πλατφόρμας, συχνές ερωτήσεις – απαντήσεις, υποδείγματα εντύπων που απαιτούνται για την υποβολή αίτησης, υποδείγματα μελετών βιωσιμότητας κλπ). Πρέπει να γίνει κατανοητό ότι για την επιτυχή αντιμετώπιση της υπερχρέωσης, πέραν των συνεχών προσπάθειών που καταβάλλει η ελληνική κυβέρνηση, απαιτείται να υπάρχει και η ανάλογη υποστήριξη των

εμπλεκόμενων επαγγελματιών και επιστημονικών φορέων που συνδράμουν στην επιτυχή εφαρμογή του. Όλοι οι ανωτέρω φορείς συνδράμουν μέχρι στιγμής στην εφαρμογή του Εξωδικαστικού Μηχανισμού και έχει καλλιεργηθεί η απαιτούμενη συνεργασία, πλην όμως δεν πρέπει να υπάρχει εφησυχασμός, αντιθέτως πρέπει διαρκώς να εντείνεται η ενεργή συμμετοχή τους.

Μια άλλη σημαντική παράμετρος δυσκολίας στην εφαρμογή του εξωδικαστικού μηχανισμού αποτέλεσε η στάση αναμονής που εύλογα τήρησαν στην αρχή οι οφειλέτες και οι συνεργάτες τους (λογιστές, δικηγόροι κλπ), περιμένοντας να διαπιστώσουν που θα καταλήξει αυτός ο μηχανισμός. Και αυτό το εμπόδιο αντιμετωπίστηκε μόλις κατέληξαν επιτυχώς οι πρώτες υποθέσεις στα μέσα Δεκεμβρίου του 2017, δηλαδή 5 μήνες μετά την ενεργοποίηση της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. Σημειώνεται ότι ο αριθμός ολοκλήρωσης αιτήσεων αυξάνεται σταθερά και σταδιακά τους τελευταίους μήνες και αναμένεται να αυξηθεί ακόμη περισσότερο στους επόμενους μήνες. Καθημερινώς περισσότερες επιχειρήσεις ολοκληρώνουν επιτυχώς τις απαιτούμενες διαδικασίες και συνεπώς όσο προκύπτουν παραδείγματα επιτυχούς χρήσης του μηχανισμού, τόσο η συμμετοχή θα αυξάνεται ακόμη περισσότερο. Επιπλέον οι οφειλέτες τήρησαν και μια στάση επιφυλακτικότητας στις αρχές του 2018 εξαιτίας εσφαλμένων ειδήσεων / διαδόσεων ότι επίκειται να προκύψει μια άλλη πιο ευνοϊκή ρύθμιση οφειλών προς το δημόσιο σε 120 δόσεις, μέσω μιας άλλης, πολύ απλής και γρήγορης διαδικασίας, χωρίς δικαιολογητικά και ιδίως χωρίς ελέγχους, κάτι το οποίο δεν ισχύει.

Επισημαίνεται, ότι μετά την υποβολή της αίτησης, η χρήση του μηχανισμού έχει διάρκεια από 3 έως 10 μήνες, ανάλογα με την περίπτωση. Πρόκειται για τα αναγκαία χρονικά περιθώρια, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι οφειλέτες δεν θα βρεθούν σε μειονεκτική θέση, αλλά και ότι οφειλές προς το δημόσιο, τα ασφαλιστικά ταμεία ή/και τις τράπεζες που έχουν λάβει σημαντικές κεφαλαιακές ενισχύσεις από τους φορολογούμενους, δεν θα διαγραφούν δολίως. Για την επίτευξη του παραπάνω στόχου απαιτείται η συγκέντρωση κρίσιμων δικαιολογητικών, από τα οποία αποκαλύπτονται οι στρατηγικοί κακοπληρωτές (π.χ. πιστοποιητικά βαρών από τα αρμόδια υποθηκοφυλακεία). Όσον αφορά στη

βελτίωση επί της συγκέντρωσης των δικαιολογητικών, πρέπει να σημειωθεί ότι πλέον τα περισσότερα από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά ανακτώνται αυτόματα από την ειδική ηλεκτρονική πλατφόρμα του εξωδικαστικού μηχανισμού.

Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία τέτοια εργαλεία ρύθμισης, όπως ο εξωδικαστικός μηχανισμός, απαιτούν τη συναίνεση των πιστωτών, δηλαδή να δέχονται να προβούν σε βιώσιμες και μακροπρόθεσμες ρυθμίσεις, έναντι του να διακόψουν οι επιχειρήσεις τη λειτουργία τους, το οποίο ζημιώνει εν τέλει και τους πιστωτές. Απαιτείται συνεπώς και η προθυμία των τραπεζών να προβαίνουν σε γενναίες και ταυτόχρονα ρεαλιστικές και βιώσιμες ρυθμίσεις οφειλών. Ωστόσο στην πράξη, η αδυναμία ορθολογικής αντιμετώπισης των κόκκινων δανείων αναδεικνύεται σε πολλές χώρες ως ένα μεγάλο ζήτημα. Είναι ένα ζήτημα για το οποίο πρέπει και οι τράπεζες να προβούν σε εσωτερικές μεταρρυθμίσεις και αναβαθμίσεις της λειτουργίας τους, έτσι ώστε να παρέχουν βιώσιμες λύσεις στις επιχειρήσεις και να τις βοηθούν να επανέλθουν σε αναπτυξιακή τροχιά. Να παίξουν δηλαδή έναν ρόλο υποστηρικτικό και αναπτυξιακό, με κοινωνικό πρόσημο. Στον τομέα αυτό η κυβέρνηση εργάζεται με τις τράπεζες, έτσι ώστε να βελτιώνεται η στάση τους και να συμβάλλουν στην επίλυση του προβλήματος της υπερχρέωσης. Ήδη έχουν διαφανεί τα πρώτα θετικά αποτελέσματα, όπου οι τράπεζες προσκαλούν τις επιχειρήσεις και παρέχουν λύσεις ρύθμισης οφειλών.

Όσον αφορά στις βελτιώσεις του Νόμου, η ΕΓΔΙΧ έχει λάβει υπόψη της όλες τις δυσκολίες που, όπως είναι φυσικό σε κάθε νεοπαγή θεσμό, έχουν ανακύψει κατά την διανυθείσα περίοδο εφαρμογής του εξωδικαστικού μηχανισμού και καθημερινά επιλύει τα εμπόδια που προκύπτουν, ενώ παράλληλα εισηγείται και τις απαραίτητες πρόσθετες βελτιώσεις στο θεσμικό πλαίσιο, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας και τους περιορισμούς των οδηγιών και κανονισμών της Ε.Ε. και της Ε.Κ.Τ. Η συνεχής αξιολόγηση και βελτίωση των εργαλείων αποτελεί πάγια επιδίωξη της ΕΓΔΙΧ και για το σκοπό αυτό παρακολουθείται διαρκώς η πορεία του εξωδικαστικού μηχανισμού και πραγματοποιούνται όποιες αλλαγές απαιτούνται, σε συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, όπως τα

Επιμελητήρια. Συγκεκριμένα, το Κυβερνητικό Συμβούλιο Διαχείρισης Ιδιωτικού Χρέους μετά από σχετική εισήγηση της ΕΓΔΙΧ, έχοντας συλλέξει τις παρατηρήσεις και έχοντας εισακούσει τα αιτήματα όλων των εμπλεκόμενων φορέων, έχει υλοποιήσει μια σειρά από βελτιώσεις, με στόχο τη διευκόλυνση του οφειλέτη – επιχείρησης για την πραγματική αναδιάρθρωση των χρεών του, ταυτόχρονα με την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και την εξασφάλιση των δημοσίων εσόδων. Με το πρόσφατο πολυνομοσχέδιο Ν. 4549/2018 επιτυγχάνεται η περαιτέρω τεχνική και ουσιαστική βελτίωση τόσο του Νόμου όσο και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας υλοποίησης αυτού, προκειμένου να υπηρετήσει αποτελεσματικότερα και ταχύτερα τον επιβεβλημένο σκοπό του, ειδικά προς την κατεύθυνση ενίσχυσης της κάλυψης όλων των ειδών επιχειρήσεων, την εξυγίανση των βιώσιμων επιχειρήσεων και την επαναφορά τους σε αναπτυξιακή τροχιά, καθώς και την πρόληψη του φαινομένου των στρατηγικών κακοπληρωτών. Επιπλέον, με το Ν. 4549/2018 αφενός θεσπίστηκε η διεύρυνση του πεδίου του Νόμου, ώστε να είναι περισσότεροι οι δικαιούχοι, αφετέρου επιτεύχθηκε η απλοποίηση των διαδικασιών και οι κανόνες στη συνεργασία μεταξύ των πιστωτών, που αποτελούν το τρίπτυχο των αλλαγών του εξωδικαστικού μηχανισμού ρύθμισης οφειλών. Αναλυτικότερα:

α) Διεύρυνση πεδίου εφαρμογής:

- προβλέπεται πλέον η ένταξη και των χρεών που δημιουργήθηκαν έως και τις 31 Δεκεμβρίου 2017
- μπορούν πλέον να ενταχθούν και οι οφειλές ομόρρυθμων εταίρων
- θεσπίστηκε η υπαγωγή των ελευθέρων επαγγελματιών με οφειλές:
 - έως 125 χιλιάδες ευρώ προς δημόσιο και 125 χιλιάδες ευρώ προς ασφαλιστικά ταμεία, με απλή διαδικασία
 - άνω των 125 χιλιάδες ευρώ, με την εκπόνηση μελέτης βιωσιμότητας.

β) Διεύρυνση προστασίας:

Σε ό,τι αφορά στο πλαίσιο κανόνων για την καλύτερη συνεργασία μεταξύ οφειλέτη και πιστωτών, καθώς και των πιστωτών μεταξύ τους, οι αλλαγές που επήλθαν, έχουν στόχο την περαιτέρω προστασία των οφειλετών. Μεταξύ άλλων συμφωνήθηκε να αναστέλλονται τα μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης του Δημοσίου

και για τις περιπτώσεις που αίτηση υπαγωγής στον εξωδικαστικό αφορά διμερή διαπραγμάτευση, ενώ επεκτείνεται η προστασία του οφειλέτη από 70 ημέρες σε 90. Ενισχυμένη προστασία παρέχει για τις επιχειρήσεις και τους ελεύθερους επαγγελματίες η διάταξη που αφορά στους τραπεζικούς λογαριασμούς που έχουν κατασχεθεί από το Δημόσιο, τις τράπεζες και τους ιδιώτες, καθώς προβλέπεται ότι θα αποδεσμεύονται με την υπογραφή της σύμβασης αναδιάρθρωσης. Έτσι, ο οφειλέτης θα αποκτά και πάλι πρόσβαση στα ποσά των λογαριασμών που είχαν «παγώσει» από κατασχετήριο.

Στις περιπτώσεις διμερούς διαπραγμάτευσης που εκκρεμούν για 3 μήνες, οι πιστωτές οφείλουν πλέον να ενημερώνουν την ΕΓΔΙΧ για την πρόοδο των διαδικασιών.

Σε ό,τι αφορά εκείνους που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα αλλά δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα, όπως για παράδειγμα οι αγρότες, αυτοί πλέον αποκτούν τη δυνατότητα να ρυθμίσουν διμερώς και τις τραπεζικές τους οφειλές, ακόμη και για τις τράπεζες υπό εκκαθάριση, όπως τα δάνεια προς την πρώην Αγροτική Τράπεζα (δηλαδή και προς τον Ενιαίο Εκκαθαριστή – ΡQH).

γ) Απλοποίηση διαδικασιών:

Με τις πρόσφατες αλλαγές του Νόμου, διευκολύνονται και επισπεύδονται οι διαδικασίες και απαιτούνται λιγότερα έγγραφα για χιλιάδες επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες που επιθυμούν να ενταχθούν στον εξωδικαστικό μηχανισμό, καθώς και διευκολύνει τους λογιστές, δικηγόρους, οικονομολόγους και λοιπούς συνεργάτες των επιχειρήσεων, οι οποίοι αναλαμβάνουν την υποβολή των αιτήσεων τους.

Συγκεκριμένα, με την ΚΥΑ υπ. αριθ. 64182/2018 του Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης Γιάννη Δραγασάκη και του Υπουργού Οικονομικών Ευκλείδη Τσακαλώτου, που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ στις 15 Ιουνίου 2018, καταργούνται τα μισά δικαιολογητικά (δηλ. 11), ενώ θεσπίζεται η δυνατότητα προσκόμισης των υπολοίπων 11 μετά την υποβολή της αίτησης και πλέον απαιτείται η προσκόμιση μόνο 3 δικαιολογητικών

κατά την υποβολή της αίτησης. Έτσι, καταργείται η υποχρέωση των αιτούντων να προσκομίζουν όλα τα έγγραφα από Εφορία, ασφαλιστικά ταμεία και πιστωτικά ιδρύματα, καθώς οι σχετικές πληροφορίες αντλούνται ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας της ΕΓΔΙΧ.

Πρέπει, τέλος, να σημειωθεί ότι μετά από τη λειτουργία του πρώτου έτους του εξωδικαστικού μηχανισμού, το Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης και η ΕΓΔΙΧ παρεμβαίνουν καθημερινά σε συγκεκριμένες διαδικαστικές ενέργειες και βελτιώσεις (π.χ. αναβαθμίσεις της ηλεκτρονικής πλατφόρμας) που επιταχύνουν τους ρυθμούς ολοκλήρωσης και διευκολύνουν αποτελεσματικότερα τους χρήστες. Εξυπακούεται ότι παρακολουθείται διαρκώς η πορεία του Εξωδικαστικού Μηχανισμού και οι δυσκολίες εφαρμογής που ανακύπτουν στην πράξη και εφόσον απαιτηθεί η Κυβέρνηση θα προβεί σε περαιτέρω βελτιώσεις, με σκοπό την υποστήριξη των επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των χρεών τους και την επάνοδο τους στην αναπτυξιακή πορεία. Επίσης, το δημόσιο και οι τράπεζες πρόσφατα προέβησαν σε αυτοματισμό των εσωτερικών διαδικασιών τους, ώστε να ανταποκρίνονται πολύ πιο γρήγορα, αφού μέχρι σήμερα διενεργούσαν χειροκίνητες διαδικασίες, που συνεπαγόταν καθυστερήσεις.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος του τμήματος Διοικητικής
Υποστήριξης, Οργάνωσης & Τεχνικών
Υπηρεσιών Τομέα Ανάπτυξης

κ.α.α.
ΖΑΝΤΟΥΛΙΑΔΟΥ ΜΕΤΑΞΙΑ

Ο Ειδικός Τομεακός Γραμματέας

Φώτης Κουρμούσης